

EURÁZSIAI KALEIDOSZKÓP

A világ művészeti gyöngyszemei

4. előadás: Cecilia Bartoli – a barokk, klasszikus és romantikus zene
dívája és archeológusa

Farkas Flórián
Mikes International
Hága, 2014. november 6.

Az Eurázsiai Kaleidoszkóp prezentációs (pdf), valamint hanganyaga (mp3) szabadon felhasználható egyéni, illetve oktatási célra. Kereskedelmi felhasználás esetén a Mikes International írásbeli engedélye szükséges.

© Mikes International, 2001-2014

KérjeteK és adatik néktek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyittatik néktek.

Máté 7:7

Bevezetés – karrier kezdete

- 1966. június 4-én született Rómában. Szülei operaénekesek → tőlük tanult először énekelni. Első fellépése 8 évesen: pásztorfiú a *Tosca*-ban.
- Később a Conservatorio di Santa Cecilia-ban tanult.
- Koloratúra mezzo-szoprán operaénekes és előadóművész + zene-archeológus → főleg a barokk zene területén számos felfedezés
- Klasszikus opera-karrier, de különleges, hogy már a 20-as évei elején beérett.
- Hivatalos debüt: 1987-ben Arena di Verona. Majd Köln, Zürich, Opéra Bastille, La Scala, Metropolitan Opera, stb.
- Karrierje kezdetén főleg Mozart és Rossini operákra koncentrált.
- *Cecilia Bartoli honlap*: <http://ceciliabartolionline.com/>

Mozart Portraits – 1993

- TR 3
  - **Così fan tutte:** In uomini, in soldati

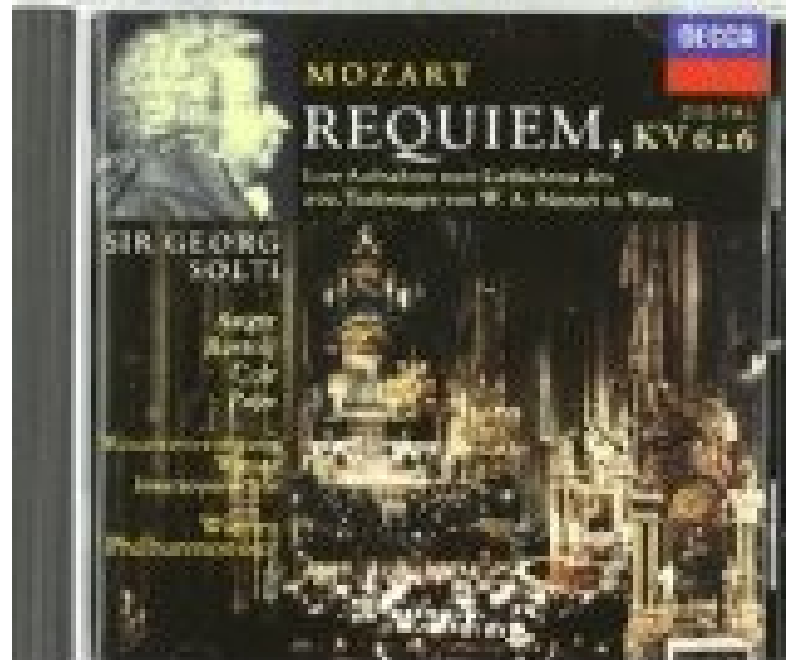
A Portrait – 1992

- TR 16
  - **Rossini - Cenerentola: Nacqui all'affanno...Non più mesta**

Mozart: Requiem – ünnepi felvétel – Bécs

- Mozart - Requiem

Live in Italy

//

Viva Vivaldi

Live in Italy

Viva Vivaldi

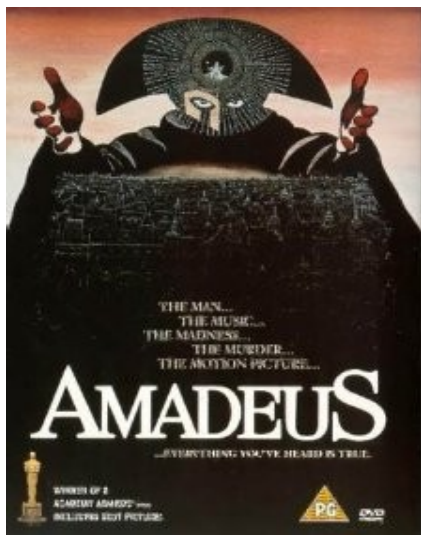
Händel: Semele – Opernhaus Zürich (2007)

- *'Semele-szindróma'*: figyelmeztetés az emberiségnek: ne kívánj többet, mint ami neked jár!
- Oscar Wilde: *'Amikor az istenek meg akarnak minket büntetni, meghallgatják kívánságainkat.'*
- Semele → Jupiter szeretője, de főistennő szeretne lenni.
- Jupiter próbálja elkerülni a végzetet, de végül Juno elősegíti Semele bukását (szó szerint a tűzzel játszik, csak azt túl későn veszi észre).
- **DVD 1 TR 27-29**: Semele és Jupiter

A Salieri album (2003)

- Elkezdődik zenekutatói munkássága párosulva különleges énekes tehetségével.
- Az *'Amadeus'* c. film reklámozta Salierit (1750-1825), de egy torz képet alakított ki róla. Salieri tehetséges hegedűs, zongorista és énekes volt, aki nagyon sikeres opera zeneszerző is volt egyben. Korábban sikeresebb, mint Mozart, csak később került Mozart árnyékába. A CD alapvetően világpremier felvételeket tartalmaz Salieri munkásságából, helyreállítva egy egészséges egyensúlyt.
- **TR 1:** Son qual lacera tartana - la Secchia Rapita
- **TR 12:** La Ra La - la Grotta Di Trofonio

'Amadeus' - Peter Shaffer, 1984.

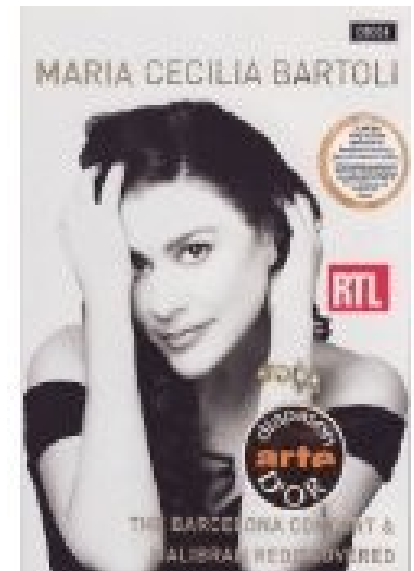
Opera Proibita (2005)

- Az 1700-as évek elején Rómában különböző okok miatt az opera be lett tiltva: századforduló, spanyol örökösödési háború, két földrengés, stb. + nők nem szerepelhettek nyilvánosan (nem volt erkölcsös → castrati)
- Az opera felvette az oratórium álarcát, az eroticizmus szimbólika mögé bújt. Nyilvánosan, vagy magánlakosztályokban, bíborosok és világi arisztokraták rendeztek fellépéseket.
- **TR 1:** Scarlatti (1660-1725): All'Arme Sì Accesi Guerrieri
- **TR 3:** Händel (1685-1759): Un Pensiero Nemico Di Pace
- **TR 5:** Caldara (c. 1670-1736): Sparga Il Senso Lascivo Veleno

Maria (2007)

- Maria Malibran spanyol díva. 1808 Párizs – 1836 Manchester (balesetben meghal)
- Párizs nagy szerette + egész világ → meteoritikus karrier, az első női szupersztár a zenetörténetben
- Élete tele volt botrányal, misztériummal, számos opera zeneszerző számára ő volt a múzsa → a romanticizmus istennője
- Nagy kutatómunka, hogy hangját reprodukálni lehessen: számára írott darabokból: alsó E → magas C + eredeti kották (koloratúra) + korabeli hangszerek (430 Hz)
- **TR 16:** Donizetti – Prendi, per me sei libero (*L'elisir d'amore*) – alternatív ária a II. felvonásban – Maria Malibran saját szerzeménye
- **TR 17:** Bellini – Casta Diva (*Norma*)

Sacrificium (2009)

- A kasztráltak emlékére készült monumentális alkotás.
- 2 CD + DVD
- 1668 IX. Clement pápa megtiltja a nők számára az éneklést → bár ezt csak a pápai uralom alatt tartották szigorúan be, a barokk új világot teremtett: kasztráltak
- Több százezer fiút kasztráltak kb. 200 év alatt
- Csak nagyon kevesen tudtak sikert elérni, de azok utolérhetetlenek: Porpora 'ötösfogata': Farinelli, Caffarelli, Salimbeni, Appiani, Porporino
- **CD TR 1** Porpora: *Siface* – Come nave in mezzo all'onde
- **Bonus CD TR 2:** Händel: *Ombra mai fu*
- **DVD** – Királyi Palota Caserta

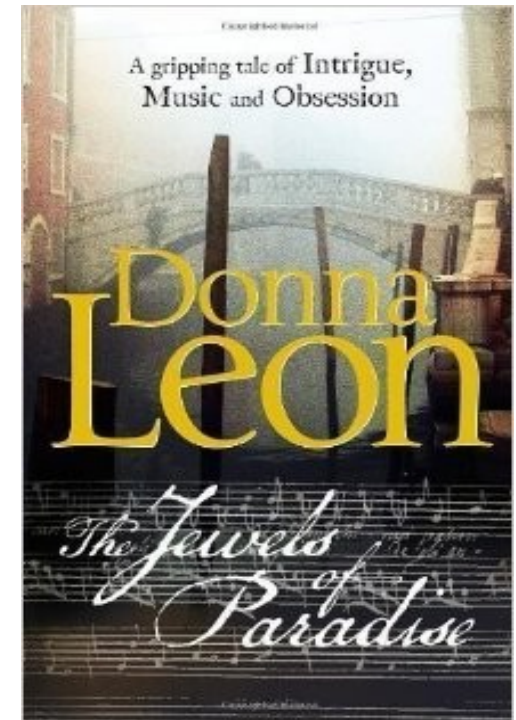
Mission – Agostino Steffani (1654-1728) – 2012

- A legnagyobb olasz zeneszerző Monteverdi és Vivaldi között
- Olasz, de élete legnagyobb részében német területen alkotott...
- Szinte teljesen elfeledett ... eddig
- Olasz neveltetés + Párizs
  - München (1667-88)
  - Hannover (1688-1703)
  - Düsseldorf (1703-09)
  - Hannover (1709-28)
- Pap, diplomata, zeneszerző, énekes
- Kasztrált (?)

Mission – Agostino Steffani (1654-1728) – 2012

- Donna Leon: *The Jewels of Paradise*. William Heinemann, 2012.
  - Caterina Pellegrini, fiatal velencei zenészt megbízzák, hogy Steffani hagyatékát (2 ládát) rendezze → Steffani élete jelenik meg.
- **DVD**
  - Versaille-i Palota
  - I Barocchisti – Diego Fasolis
  - Cecilia Bartoli – *La Musica*
  - Philippe Jaroussky – *L'Amoroso*

Stabat Mater – Agostino Steffani - 2013

- A XVIII. sz. eleji olasz vallásos zene elegendő ritka ellentétben a protestáns német (Bach), angol (Purcell) vagy a katolikus francia területekkel (*motet*).
- Néhány kivétel: Vivaldi *Gloria*, Lotti *Cruxifixus*, Pergolesi *Stabat Mater*, Händel *Dixit Dominus* (Rómában szerezte).
- Steffani vallásos szerzeményeinek többsége müncheni (1667-88) korszakában született:
  - Talán az egész zenetörténelem legszebb *Stabat Mater*-e ...
  - Számos egyéb vallásos zene – mind világpremier felvételek
- **TR 14:** *Non plus me ligate* – Steffani egyetlen vallásos darabja szóló énekre (+ 2 hegedű és basso continuo)

St. Petersburg – 2014. október 13.

- 11 világpremier felvétel
- 3 cárnő: Anna (1730-40), Erzsébet (1741-61), Nagy Katalin (1762-96)
elsősorban olasz, de más nyugat-európai zeneszerzőket hívnak a cári udvarba → orosz barokk (opera)
- Szent Pétervár könyvtáraiból kibányászta a 200 éve elfekvő/elfeledett darabokat
- **TR 2:** Hermann Raupach (1728-1778) - Razverzi pyos gortani, laya (*Gerkules*)
- **TR 10:** Domenico Cimarosa (1749-1801) – Agitata in tante pene (*Idalide*)

